

Ik weet al een week of zes dat ik een lezing over mijn boek moet houden. Dat was ruim op tijd. En ik heb er in die weken ook echt wel over nagedacht. Ik heb ook een hele tijd gedacht dat ik niets wilde voorbereiden. Ja, dat was een goede smoes, niet waar? Ik dacht, ik doe het gewoon spontaan en ik zie wel waar het schip strandt. Maar na wat ervaringen met microfoons en camera's, waar ik elke keer spontaan en totaal dichtklapte, begon ik te beseffen dat er een grote kans was dat het schip al zou stranden voor het de haven uit was.

Dus ben ik toch maar wat op papier gaan zetten. Maar dat viel ook niet mee, want soms maak ik het mezelf erg moeilijk. Te moeilijk. Maar zo ben ik nu eenmaal. Ik word nu bijvoorbeeld geacht een lezing te houden waarmee de boekenweek geopend wordt. Een boekenweek die als thema "Tjielp, tjielp, dieren in de literatuur" heeft, terwijl mijn boek echt helemaal geen enkel dier bevat. Er was me al verzekerd dat dat niet erg was, maar ik vond het toch jammer. Zo'n thema geeft een beetje houvast tenslotte, maar er komt nog geen irritant zoemende vlieg in voor, dat wist ik zeker. Toen ben ik gaan checken of er geen voorbijgangers met honden in voorkwamen. Control F, hond. En warempel. Het woord hond kwam er wel twee keer in voor. Eigenlijk staat er alleen maar dat er geen hond was, maar het is wel een spannend stukje. Dus ik lees het toch maar even voor, om erin te komen.

Terwijl Hugo naar de auto liep, keek ze gewoontegetrouw de weg af. De buurhuizen waren donker en stil, maar in de verte liep nog iemand. Ze besteedde er niet echt aandacht aan, er waren wel meer mensen die nog heel laat hun hond uitlieten, maar toen de man dichterbij kwam, zag ze geen hond in de buurt. Wel liep de man rechtstreeks in de richting van hun huis. Hugo had inmiddels een kleine doos uit de auto gehaald en liep terug. Daarbij kwam hij vlak langs de late wandelaar. Die groette hem vriendelijk en zwaaide ook nog even naar Tamara. Ze herkende Carlos en beet op haar lip. Het begon nu toch echt op stalken te lijken.

Die Carlos is de ex-vriend van Tamara, mijn hoofdpersoon. Hij speelt geen hoofdrol in het verhaal, maar zijn aanwezigheid veroorzaakt wel bijna een breuk in het huwelijk van Hugo en Tamara.

Maar goed, eerst terug naar de dieren. Ik moet, nee mag, hier tenslotte een half uur volpraten en als ik dat half uur alleen maar gebruik om over de inhoud van mijn boek te vertellen, dan ga ik veel te veel van de verhaallijnen weggeven. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat u het na afloop van deze avond nog wilt lezen. Dus dat doe ik niet.

Deze lezing zou ook gaan over mijn beginnend schrijversschap, dus daar ga ik dan ook eerst maar eens dieper op in.

Denkend over hoe en waar ik begon, kwam ik er eerst niet helemaal uit. Want ik schrijf al zo lang ik het kan. Ik schreef op de basisschool al verhaaltjes, die gebaseerd waren op boeken die ik leuk vond. Dan vond ik het jammer dat ik ze uit had en ging ik gewoon verder.

Op de middelbare school schreef ik gedichten, vooral hele heftige, vol puberemoties. En verhaaltjes waarin ikzelf de hoofdrol speelde. Maar dan de zozou-ik-willen-zijn versie van mezelf, natuurlijk. Populair, sportief, getalenteerd, adrem. Heel anders dan de teruggetrokken, verlegen werkelijkheid. Toch zie ik

dit niet als onderdeel van mijn schrijverschap.

Want al die gedichten en verhaaltjes schreef ik voor mezelf, niet om ze openbaar te maken.

Behalve één. Dat schoot me maandagavond pas te binnen. Ik herinnerde me ineens dat ik ooit meegedaan had aan een gedichtenwedstrijd in de bibliotheek in Huizen, waar ik toen woonde. Dankzij het onvolprezen internet weet ik nu dat dat in 1985 moet zijn geweest, ik was toen dus veertien jaar. Het was namelijk in het kader van de kinderboekenweek. En het thema was, geloof het of niet, dieren. En om het nog toevaliger te maken, ging mijn gedicht, over een mus. Tjielp, tjielp. Het zou natuurlijk prachtig zijn als ik het nu kon voorlezen, maar helaas heb ik het niet bewaard. Ik weet nog dat het ging over een musje dat me iedere ochtend wakker maakte met zijn getjielp. Dat ik dat wel leuk vond, maar moest dat nou zo vroeg. Zoiets. Want de laatste regels weet ik nog wel:

*Hij kijkt mij aan,
zijn kopje schuin,
heb ik iets misdaan?*

Ik won er de derde prijs mee. De eerste prijs ging naar een sinterklaasrijmpje met dierengeluiden, vast heel leuk, maar ik was toen wel een tikje teleurgesteld. Ik denk zelfs dat dat het eind was van mijn poetische ambities. Die derde prijs maakte me dus nog geen schrijver.

Nee, voor mijn beginnend schrijversschap ga ik iets minder ver terug in de tijd. Begin 1997 stuurde ik een paar verhaaltjes naar de Libelle, in de hoop dat ze mij wilden inhuren als de nieuwe Scheherazade.

Ik neem aan dat de meesten van u weten wie Scheherazade was, maar voor het geval dat dat niet zo is, even heel in het kort: Scheherazade was de schuilnaam van Miep Racke. Zij schreef onder die naam meer dan veertig jaar een column, de cocktail, voor Libelle. Daarnaast schreef ze onder de naam Maria Oomkens korte verhalen en een aantal romans. Ik ben min of meer groot geworden met Libelle en kende haar columns natuurlijk al heel lang, maar toen ik getrouwd was, kinderen kreeg en het huishouden onder controle probeerde te krijgen, werden haar boeken een soort houvast voor me. De positiviteit in haar stukjes, het relativiserende en het heerlijk hollands nuchtere heeft me door heel wat negatieve buien heen geholpen. Af en toe zette ik ook wat dingen op papier en ik probeerde dat op dezelfde manier te doen als zij: altijd gericht op het positieve. Die stukjes heb ik ook niet bewaard, die waren puur bedoeld om even wat dingen van me af te schrijven.

Een paar van de boeken van Scheherazade zijn autobiografisch en door die boeken kwam ik op het idee dat ik misschien met schrijven een kleine aanvulling op ons inkomen kon verdienen. Mijn man was de kostwinner in ons gezin en we hadden er bewust voor gekozen dat er altijd iemand thuis was voor de kinderen. Ik dus. Maar er waren periodes waarin een paar extra guldens toch wel erg prettig zouden zijn. Ik had inmiddels geprobeerd om aan thuiswerk te komen, maar dat lukte niet. En ik had een tijdje folders rondgebracht, maar kon na drie weken nauwelijks meer lopen omdat mijn knieën het niet aankonden. Als ik door wekelijks een beetje over mijn gezin te vertellen wat kon bij verdienen, zou dat ideaal zijn. Dus ging ik vol zelf vertrouwen achter de computer zitten en ik schreef.

En het allereerste verhaaltje dat ik schreef ging over onze kat. En daar heb ik

dan toch weer een link naar die dieren van de boekenweek.

Mensen met huisdieren blijven langer gezond en worden ouder, las ik laatst. Vooral honden en katten doen het goed. Nu heb ik een man die alleen een “echte” hond zou willen. Met “echte” bedoelt hij er één met minimaal de schofthoogte van een bouvier. En het liefst wil hij dan nog een St. Bernhard ook. Omdat onze eengezinswoning vol genoeg is met ons vijfpersoonshuishouden hebben wij dus geen hond.

Maar een kat hebben we wel. Sinds kort. Een hondsbrutaal katertje dat we Stripey noemen vanwege de zwarte streepjes op zijn kop. Ergens in zijn voorvaderen heeft een kortharige kat het met een pers gedaan, met het resultaat dat Stripe zijn vacht altijd gelijkenis vertoont met een verregende bontjas. Drie maanden oud is hij nu en verschrikkelijk levendig.

Het is een lang verhaal, dus ik sla even een stukje over, waarin ik vertel wat het beestje allemaal uitspookt overdag. Wat daarna komt is leuker.

En dan is het tijd om naar bed te gaan. Voor ons, want het bevalt hem totaal niet dat we deuren afsluiten en lichten uitdoen. Als echtgenoot en ik naar zolder lopen worden we gevolgd door een klagelijk gemiauw. De eerste week dat hij bij ons was gingen we slapen met de geruststelling dat hij de vlizotrap niet op kon komen. De tweede week hebben we een nacht doorgebracht met een spelend katertje onder de dekens, daarna legden we een plaat hout over het trapgat. Het bedekte het gat maar voor de helft, maar zo'n grote sprong zou hij niet kunnen maken..... Twee weken en veel oefening later hoorden we midden in de nacht een triomfantelijk “MAUW”. Woedend was hij toen we hem weer beneden brachten en nu een plaat hout gebruikten die het hele gat bedekte. Dat was een teleurstelling! De dagen die volgden bracht hij de nacht door op de trap zodat hij op het moment dat het “luik” openging naar boven kon. Afgezien van vijf minuten katteverwijten voor het slapen gaan leek het probleem opgelost. Tot afgelopen nacht. We lagen nog even wakker, het licht was aan. Ineens begon de plaat hout op een spookachtige manier te schudden....Een klein kattenkopje werd er tussendoor gewrongen en...u raadt het al. Nu barricaderen we het gat door iets zwaars op het “luik” te leggen. Dat helpt, maar nachtelijk wc-bezoek of een huilend kind troosten is nu een hele onderneming, dus er moet een andere oplossing gezocht worden. En dan maar kijken hoelang hij zich daardoor tegen laat houden.

Misschien wordt je wel ouder als je een kat hebt, maar die van ons heeft ons tot nu toe alleen nog maar grijze haren bezorgd!

Ik heb wel even getwijfeld of ik dit zou voorlezen, want ik zou een aantal dingen nu heel anders neerzetten. In twaalf jaar is mijn schrijfstijl toch wel veranderd. Niet wezenlijk, maar ik heb gewoon meer ervaring, denk ik. Vooral met dit soort stukjes. Want in 2001 ontdekte ik het webloggen. Er ging een wereld voor me open. Het is nog steeds een van mijn grootste wensen om ooit een plekje in de Libelle te veroveren, maar met een weblog wordt het in ieder geval gelezen. De opzet van het weblog veranderde in de loop van de tijd nog wel eens, maar in de praktijk heb ik toch meer dan tweehonderd stukjes geschreven, die ik zelf het bewaren waard vind. De losse flodders en dagboekachtige blogjes tel ik dan dus niet mee, die heb ik grotendeels gewist

Denkend over het thema van de boekenweek en zoekend naar stukjes over dieren, kwam ik iets tegen dat die ontwikkeling in schrijfstijl volgens mij wel illustreert. Het is een stukje dat ik schreef onder de noemer "tijdreizen". Achteraf vond ik het jammer dat ik zo'n groot deel van de kindertijd van de dochters miste in de schrijfsels die ik bewaard heb. Het oudste waarin zij echt een rol spelen dateert van eind 1997, toen was de jongste dus al 5. Dus besloot ik de grappige situaties die ik me nog wel herinnerde te beschrijven alsof het net gebeurd was. Het volgende speelt zich dus af in 1992, maar het is geschreven in 2007, tien jaar na het stukje over Stripey dus.

De dochters zijn nu toch echt wel baby-af. Ze zitten parmantig rechtop in de wandelwagen en kijken dan uitgebreid om zich heen. Ik kijk mee en vertel hen wat ze zien.

"Kijk, daar zijn eendjes. Wat zeggen de eendjes? De eendjes zeggen: "kwak kwak". Dag eendjes!"

Ik klets heel wat af met dat stel. En zij met mij. Want alles wat ik zeg wordt herhaalt en dan natuurlijk in stereo. We maken behoorlijk herrie met zijn drieën. Alleen die eendjes, daar gaat toch wat mis, want ze roepen nu enthousiast "Kaka" als we die beesten zien. En "Kaka" kan ook iets heel anders betekenen. Maar dat vergeven de mensen me wel. Het is vast een heel grappig gezicht als je twee van die dreumessen enthousiast in hun stoeltjes ziet stuiteren.

Katten en honden kennen ze ook. De poes doet "mauw" en het hondje doet "woefwoef".

Vanmiddag gingen we boodschappen doen. Natuurlijk, dat kan ook niet anders met al die sloten bij ons in de buurt, kwamen we langs eendjes. Om het hardst riepen ze "Kaka". En ik kletste terug: "Ja, eendjes. Leuk he? Hoor maar, daar zeggen ze weer kwak kwak. "

En toen maakte ik een foutje. Een klein foutje maar.

Er kwam ons een mevrouw met een hondje tegemoet. Zo'n stoffer op pootjes. U kent dat wel. Het zullen wel lieve beestjes zijn, maar het lijkt niet echt op een hond. Je ziet amper verschil tussen voor en achterkant. Hoewel daar dan zo'n strikje meestal uitkomst in moet brengen, wat ik eerlijk gezegd ook niet echt "honds" vind. Maar goed. Ik geloof vast dat die mensen die zo'n beest hebben er hardstikke dol op zijn. Al keek deze mevrouw niet of ze ooit ergens dol op geweest was. Ze keek zelfs een tikje misprijzend naar mijn drukke dreumessen in hun bontgekleurde wandelwagen. En toen gebeurde het. Esther zag hem het eerst: "Woef woef!" en ze wees met die schattige kleine vingertjes. En toen zag Deborah het ook. "Mama, woef woef!"

En wat zei mama, echt helemaal per ongeluk? Niet om die mevrouw te plagen, maar alleen uit moedertrots om haar knappe dochters?

"Ja, woef woef. Wat goed dat jullie zien dat dat een hond is!"

En ik had pas door wat ik precies zei, toen ik de ijzige blik van de dame met de hondjes zag...

We gaan weer even terug naar dat beginnend schrijversschap. 1997 dus. De columns kon ik niet verkopen, maar ik was niet voor één gat te vangen. Maria Oomkens was tenslotte begonnen met de verkoop van korte verhalen. En Agatha Christie en Asimov waren beiden ook begonnen met korte verhalen. Het was even omschakelen, van de gezinsaneddotes naar echte fictie, maar het lukte. Ik schreef er twee vrij vlot achter elkaar en stuurde die naar twee

damesbladen. Niet naar de Libelle, want dat durfde ik eventjes niet meer. Margriet en Viva bedankten me allebei hartelijk voor mijn inzendingen, maar zij namen geen korte verhalen van onbekende schrijvers meer aan. Twee brieven met ongeveer dezelfde strekking kreeg ik. Er was geen markt voor korte verhalen. Weer een teleurstelling. Maar ik had een flexibele instelling en bedacht dat ik dan maar een boek ging schrijven. Want dan zou men mijn korte verhalen later misschien ook willen hebben en ik was er ook al achter dat de bladen ook liever columnisten aannamen die op een ander gebied al naam hadden gemaakt. Eigenlijk schreef ik dat eerste boek dus voor een deel om aan die column te komen. En uit nieuwsgierigheid. Gewoon om te kijken of ik het kon. Dat was in 1999. Ik schreef een paar maanden lang iedere middag als de kinderen naar school waren. En toen het af was stuurde ik het naar een uitgever.

Het kiezen van een uitgever is vrij lastig, maar dat wist ik toen niet. Eigenlijk is het zaak om eens in een bibliotheek of boekwinkel te gaan zitten en heel goed te bekijken welke boeken in het zelfde genre vallen als het jouwe. Daarmee kun je bepalen bij welke uitgever je het meeste kans maakt

Maar ik deed het simpeler: ik had een boek geschreven met romantiek erin, dus stuurde ik mijn manuscript naar de uitgever van Leni Saris. Die mij vier maanden op antwoord liet wachten en me vervolgens het hele pakket terug stuurde met de mededeling dat het niet commercieel aantrekkelijk was.

Mijn zelfvertrouwen, dat tot dan toe best groot was geweest, kreeg hierdoor een klein deukje, maar ik besloot dat het spannende gedeelte in mijn boek gewoon te heftig voor hen was.

Ik had iemand dood laten schieten en dat gebeurde in de boeken van Leni Saris nooit. Dus ging ik toen wel naar de bibliotheek en zocht naar een nederlands equivalent van Sue Grafton of Sarah Paretsky of Agatha Christy. Maar die vond ik niet.

We hebben het dus over 1999. In tien jaar tijd is een hoop veranderd, want op dit moment zijn er zelfs vrij veel Nederlandstalige vrouwelijke thrillerschrijvers. Maar toen dus niet. Ik vond wel een paar Nederlandstalige detectives en stuurde mijn manuscript naar de uitgever van Jacob Vis. Dat was Ellessy, een uitgeverij die zich op dat moment specialiseerde in de crime-boeken. Deze keer hoefde ik geen vier maanden te wachten, hoewel dat, dat weet ik nu, helemaal niet zo gek zou zijn geweest.

Na een paar weken had ik al antwoord. Weer een afwijzing, maar wel met een uitgebreide brief erbij. Vol aanwijzingen, verbeteringen, maar ook aanmoedigen. "Blijf vooral schrijven, want je hebt talent." stond erin. Dus was ik ontzettend blij met die brief. Ik heb hem nog steeds, trouwens.

Je zou denken dat ik die raad zou volgen en bleef schrijven. Maar ja. De Engelsen zeggen het zo mooi: life got in the way. We verhuisden naar Zevenhuizen, ik ging buitenshuis werken, de kinderen werden groter en ons leven chaotischer. Ik bleef wel vage ideeën hebben, begon af en toe eens ergens aan, maar een heel boek werd het niet meer.

Schrijven deed ik wel. Ik had nog steeds dat weblog en in 2004 begon ik met schrijven voor Hart van Holland. Ook dat was weer even wennen. Ik had nog nooit journalistieke stukken geschreven. Maar ze gaven me een kans en na een aantal artikelen had ik door hoe je zo iets in elkaar zette. De eerste keer dat er een artikel van mij in de krant stond was natuurlijk heel speciaal. Mijn woorden, gedrukt en gelezen door heel veel mensen. Het went, maar ik blijf het geweldig vinden om op woensdagavond de krant door te bladeren en mijn eigen artikelen

terug te zien.

Bij een redactievergadering in 2005 werd me ineens gevraagd: Jij schrijft toch ook fictie?

“Eh, ja, soms.” was mijn aarzelende antwoord, want ik had het veel te druk om er nog echt voor te gaan zitten. Vertellen over dingen die werkelijk gebeurd zijn is gemakkelijk, maar iets verzinnen kost meer tijd. Of ik het kerstverhaal wilde schrijven. Ach ja, waarom niet? Het leek me wel leuk om te doen.

Na wat pogingen tot hoogstaande literaire verhaallijnen, besloot ik heel dicht bij mezelf te blijven. Ik schreef over een vrouw die besloot geen Kerst te vieren, en dan uiteindelijk juist een heel gezellige dag heeft. Niet autobiografisch, wel herkenbaar.

En zo werd eind 2005 voor het eerst een fictief verhaal van mij afgedrukt. In hoeverre het gelezen en ook gewaardeerd werd, heb ik nooit gehoord. Maar het stond er toch maar in.

Dat kerstverhaal veroorzaakte wel dat ik weer harder ging nadenken over het opnieuw schrijven van een boek. Eigenlijk kon ik dat er helemaal niet bij hebben, want ik had het drukker dan ooit. Maar het bleef kriebelen.

En toen vond ik eind oktober 2006 een website waar duizenden mensen zoals ik de uitdaging aangingen om binnen een maand 50000 woorden te schrijven. Je kon een tellertje op je weblog plaatsen en elkaar via een forum steunen. Ik las dat en nam een besluit. Ik ging het proberen. Niet eens met de gedachte dat het per se iets moest zijn dat goed genoeg was om uitgegeven te worden. Het ging mij er meer om dat ik na dat ene boek nooit meer genoeg zelfdiscipline had kunnen opbrengen om door te schrijven. Ik had allerlei fragmenten staan, maar haakte steeds weer veel te snel af. Als ik het op deze manier niet kon, met die stok van dat tellertje en die website achter de deur, dan zou ik het beschouwen als een verloren zaak. De werktitel van mijn verhaal was dus: nu of nooit. En dat sloeg op mezelf en niet op het verhaal.

Heel even overwoog ik toch direct hoog in te zetten, een plot voor een thriller te bedenken en een schema te maken. Maar ik wist dat dat mijn stijl niet is. Ik gebruik bij het koken zelden recepten, bij naaien of breien amper een patroon en bij het schrijven dus ook geen schema's. Ik doe maar wat, zeg ik altijd.

Dus ging ik gewoon achter mijn laptop zitten en begon te schrijven vanuit een heel simpel idee. We waren een jaar daarvoor verhuisd en ik had de eerste tijd erg genoten van het inruimen, opruimen en verbouwen, maar ook van het normale huishouden in ons nieuwe huis. Maar na ruim een jaar was toch de sleur toegeslagen en ik verlangde een beetje terug naar dat gevoel van toen alles nog nieuw was, ook al had mijn keuken toen nog geen tegelwandjes en ook geen plafond.

Ik verzon dus een hoofdpersoon die niet piepjong meer was, want daar kon ik me niet mee identificeren, maar totaal geen verstand van het huishouden had. Ze moest dus een avontuurlijk leven geleid hebben. Eerst dacht ik dat ze heel primitief met een rugzak de wereld rond getrokken zou hebben, maar dat klopte niet. Iemand die veel kampeert kan wel haar eigen potje koken en de was doen en zal waarschijnlijk ook om bij te verdienen wel eens schoonmaakwerk gedaan te hebben. Nee, mijn hoofdpersoon had op cruiseschepen gewerkt en als reisleidster. Ze had bijna haar hele leven in hotels gewoond en wist echt niet hoe een wasmachine of een koffiezetapparaat werkte.

En dan moest ik haar natuurlijk nog ineens in een heel nieuw leven neerzetten. Dus liet ik haar haar buurjongen en jeugdliefde tegen het lijf lopen. Heel even

leek het erop dat ze gewoon spontaan weer smoorverliefd werden, maar dat vond ik toch te ongeloofwaardig. Dus bleek Tamara zwanger te zijn van een onbetrouwbare man die haar in de steek gelaten had, en was Hugo weduwnaar en vader van drie kinderen. Ze hadden elkaar min of meer nodig en besloten daarom vrij vlot te trouwen.

Toen de basis eenmaal stond, kon ik daar heerlijk huishoudelijk op voorborduren en in het eerste stuk is ook wel terug te lezen dat ik met die insteek begonnen ben. Toch is ook in het volgende fragment al een klein beetje te merken dat er iets scheef zit in het gezin van Hugo. Dit speelt zich af op het moment dat Hugo en Tamara thuiskomen van hun huwelijksreis.

Tot haar grote verbazing en tot ergernis van Hugo was er echter niemand thuis toen zij daar aankwamen. Op de keukentafel lag een briefje waaruit bleek dat de kinderen, die nog zomervakantie hadden, met hun opa en oma naar een bungalowpark in Drente waren en pas over een week thuis zouden komen. Hugo verfrommelde het briefje nijdig, maar zei niets. Tamara begreep dat hij zijn schoonmoeder niet af wilde vallen.

Zelf vond ze het wel vreemd, dat dit soort dingen buiten Hugo om besloten werden, maar ook wel prettig. Nu kon ze de komende dagen een beetje acclimatiseren. Het leek haar prettiger om haar eerste wankele stappen op het gladde huishoudelijke ijs zonder kritisch puberpubliek te nemen.

Opgewekt vroeg ze: "Zal ik koffie zetten?"

Hugo knikte. Hij had de stapel post gepakt en zat die aan de eettafel door te nemen. Tamara beet op haar lip en trok een pijnlijk gezicht. Dat begon een slechte gewoonte te worden, ze zette voortdurend haar tanden in haar onderlip als ze zich ergens zorgen over maakte.

Ze rechtte haar rug en liep de keuken in. Hoe moeilijk kon het nou helemaal zijn om koffie te zetten? Ze was toch niet helemaal gek? Ze had het heus wel eens mensen zien doen.

In een kastje vond ze filters en een voorraadbus koffie. Zo, die fout had ze alvast niet gemaakt. Ze grinnikte even bij het idee dat ze zomaar de filters had kunnen vergeten. Dat zou een behoorlijke troep gegeven hebben. Maar ze vroeg zich wel af hoeveel koffie er in het filter moest. Er zat een schepje in de voorraadbus. Handig. Ze nam aan dat een schepje per kopje genoeg zou zijn. Dat leek haar logisch. Ze deed zes schepjes in het filter en vulde het apparaat met water voor zes kopjes op de maatverdeling. Daarna zette ze het apparaat aan en ging op zoek naar kopjes. Ze opende alle keukenkastjes een voor een en fronste. Ze mocht dan misschien geen verstand hebben van het huishouden, maar de indeling van de kastjes leek haar alles behalve logisch. De koffie stond in een kastje ver bij het koffiezetapparaat vandaan en boven het koffiezetapparaat stonden kruiden en zakjes poedersaus, terwijl het fornuis aan de andere kant van de vrij ruime keuken stond. Ze vroeg zich trouwens ook af waarom de keuken zo leeg was. Nu was er een soort balzaal met werkbladen langs de randen. Het zou toch veel gezelliger zijn als er in het midden een tafel stond waaraan gewerkt, gegeten en gepraat kon worden?

Het koffiezetapparaat was doorgelopen en ze vulde de kopjes. Hugo en zij dronken allebei zwarte koffie zonder suiker. Dat scheelde, ze hoefde niet op zoek naar suiker en melk, want die had ze nog niet zien staan. Ze vroeg zich wel af wie die keuken op deze manier ingericht had.

Hugo keek nauwelijks op toen ze de koffie voor hem neerzette. Hij nam direct

een slok en verslikte zich toen bijna. “Zo, dat is sterk! Ietsje minder mag wel, hoor!”

Tamara haalde haar schouders op. “Ik heb gewoon een schepje per kopje gedaan.”

Ze proefde uit haar eigen kopje. “Het is inderdaad erg sterk. Waarom maken ze die schepjes dan zo groot?”

Hugo keek haar verbaasd aan en begon toen te lachen. “Ga me nou niet vertellen dat dit de allereerste keer is dat je zelf koffie zet.”

Ik werkte deze verhaallijn verder uit, Tamara kreeg steeds meer plezier in het aanleren van al die handelingen die voor mij zo in de sleur geraakt waren en richtte ondertussen het huis wat gezelliger in. Maar ondertussen gebeurde er iets vreemds.

Er ontstonden spontaan situaties die ik niet van te voren aan had zien komen. Dat blijkt al uit het stukje dat ik in het begin voorlas. Tamara’s exvriend duikt ineens op. En daarnaast zien we dat de moeder van Hugo’s overleden vrouw, Cora, een nogal vreemde visie heeft op Tamara’s plaats in het gezin. Dat blijkt meteen als de kinderen terug komen van hun vakantie al.

“Hallo, kom binnen! Hebben jullie een fijne vakantie gehad?”

Ze pakte de grote weekendtas van de kleine Hanneke aan.

“Geef die maar aan mij. Jongens, willen jullie de tassen allemaal in het washok neer zetten? Dan kan ik vanavond de boel sorteren.”

De tweeling keek haar verbaasd aan. Alexander zette zijn tas midden in de gang neer.

“Oma heeft alles al gewassen.”

Mevrouw Derksen keek Tamara aan met een gezicht dat niet volledig vriendelijk keek en draaide zich toen om naar de kinderen.

“Zet de tassen hier maar neer, ik zal de spullen straks in jullie kasten leggen.”

Tamara trok verbaasd haar wenkbrauwen op, maar ze hield haar commentaar binnen. Wel zette ze de tassen aan de kant. Ze negeerde de kwade blik van Cora Derksen en zei vrolijk: “Zo is het handiger, anders struikelt jullie vader erover.”

“Is Hugo nog niet thuis?” Meneer Derksen probeerde duidelijk een ander onderwerp aan te snijden. Hij was een grote, stille man, die meestal zijn vrouw zwijgend gehoorzaamde.

Tamara schudde haar hoofd.

“Hij heeft het ontzettend druk, maar...”

Cora Derksen was inmiddels doorgelopen naar de huiskamer en stond afkeurend naar het vloerkleed en de kussens te kijken.

“... hij zou proberen om zes uur thuis te zijn. Eh... Wilt u koffie? U ook, mevrouw Derksen? Gaat u maar zitten, ik ben zo klaar. Victor, Alexander en Hanneke, willen jullie limonade?”

“Cola.”

Dat was het eerste woord dat Victor rechtstreeks tot haar wendde. Ze knikte. “Is goed. Alexander ook?”

Alexander keek eerst zijn oma aan. Die schudde haar hoofd.

“Geen cola. Ongezonde rommel. Dat hebben we niet in huis.”

Tamara keek haar kalm aan. “Ik ben het met u eens dat het niet gezond is, maar zo af en toe kan het geen kwaad. En ik heb natuurlijk boodschappen gedaan

vandaag.”

Mevrouw Derksen liep mee naar de keuken en keek ook hier afkeurend rond, maar Tamara reikte langs haar heen en zette het koffiezetapparaat aan. Ze pakte de glazen die ze een dag eerder had gekocht, met grappige gekleurde stippen erop uit het keukenkastje en zette ze op het dienblad waar ze de koffiekopjes al eerder klaargezet had. Ze schonk twee glazen cola in, zonder zich te storen aan de ijzige blikken van Cora.

“Wat wil jij, Hanneke? Yoghurtdrank?”

Ze had in de supermarkt een vrouw gezien met kinderen die ongeveer even oud waren als Hanneke. De kinderen hadden gezeurd of ze de roze pakken mochten hebben en Tamara had bedacht dat Hanneke dat misschien ook wel erg lekker zou vinden.

Ze had goed geraden, want het spitse gezichtje klaarde op.

“Ja, dat vind ik lekker.”

Mevrouw Derksen stond nog steeds in de keuken, maar Tamara bleef opgewekt heen en weer lopen. Ze sneed voorzichtig de taart in kleine punten en schonk de koffie die inmiddels doorgelopen was in. Daarna droeg ze het blad naar de salontafel. Ze weigerde zich te storen aan de duidelijke afkeer van mevrouw Derksen. Tamara beseftte dat het niet gemakkelijk voor haar was om een ander te zien in de plaats van haar dochter, maar ze voelde weinig sympathie voor de manier waarop de oudere vrouw dat liet merken.

Cora stond nog steeds in de keuken, maar moest zich nu wel bij de rest van het gezelschap voegen. Tamara kon echter aan haar gezicht zien dat ze zon op een manier om haar op haar nummer te zetten.

Die gelegenheid kwam al gauw, toen Hanneke een kussen van de bank pakte en daarmee op de grond ging zitten.

Ze keek Tamara aan. “Dat mag toch wel?”

Tamara knikte haar vriendelijk toe. “Natuurlijk. Die grote kussens zijn daar speciaal voor bedoeld. Ik heb er gisteren ook op gezeten, lekker dicht bij de openhaard.”

Cora zei misprijzend: “De grond is niet om op te zitten. En al die kussens zijn stofnesten. Er is al werk genoeg in een huis als dit.”

Tamara glimlachte vriendelijk. “Op dit moment kan ik het nog prima bijhouden. Wilt u ook een stukje taart?”

Victor zei met volle mond: “Lekker. Kan jij die zelf bakken?”

“Ja, deze heb ik zelf gemaakt, ter ere van jullie thuiskomst. Je vader heeft de hele week droge biscuitjes bij de koffie gegeten, maar voor vandaag wilde ik iets speciaals.”

Zelfs Alexander kon dit soort humor waarderen. Tamara had al gauw gezien dat deze puberzoon het moeilijkst te bereiken zou zijn, maar nu zag ze toch echt een zweem van een lachje.

Het gezicht van oma Derksen stond inmiddels op onweer. Ze stond op en haalde een vinger over de kast.

“Je hebt wel gestoft, zie ik. Dat moet je wel bijhouden, onze Hanneke kan slecht tegen stof. Ik zou het heel erg vinden als haar aanvallen weer erger werden.”

Ze opende de handtas die aan haar arm bungelde en haalde er een paar volgeschreven stukken papier uit.

“Ik heb een huishoudschema voor je opgesteld. Daar moet je je goed aan houden, anders vervuult de boel. Ik zal dagelijks komen kijken, dan kan ik op tijd ingrijpen.”

Tamara keek haar stomverbaasd aan. Wat moest dit voorstellen? Ze aarzelde heel even en wilde net bedachtzaam, maar duidelijk vertellen dat ze dit soort dingen zelf wel zou regelen, toen ze Hugo binnen hoorde komen.

Ja, en nu ga ik heel cliché zeggen, dat wie wil weten hoe het verder gaat, mijn boek maar lezen. Ik wil nog wel vertellen dat er steeds meer gaat rommelen in dat gezin, tot het uiteindelijk echt heel erg mis gaat. Maar meer zeg ik echt niet. Het vervolg van mijn eigen verhaal, over hoe ik ben begonnen met schrijven en het ontstaan van dit boek is duidelijk. Ik schreef meer dan 50.000 woorden in minder dan een maand. En stuurde dit manuscript, nadat mijn dochters het gelezen en goedgekeurd hadden, naar dezelfde uitgever als zeven jaar eerder. Want ik had gezien dat Ellessy inmiddels ook romans uitgaf. Bij hem durfde ik het, vanwege die bemoedigende woorden destijds, wel aan. En deze keer kwam er dus geen afwijzing. Het resultaat houd ik hier in mijn handen. Mijn verhaal, mijn woorden in een heus boek. Ik heb het al een paar weken in huis, maar het voelt nog steeds alsof ik droom.